

Hardheidsaanpassing Awir

Gevolgen: **ingrijpend** / middelgroot / beperkt

			
Interactie burgers/bedrijven		x	
Maakbaarheid systemen	x		
Handhaafbaarheid	x		
Fraudebestendigheid	x		
Complexiteitsgevolgen			x

Risico procesverstoringen: **groot** / gemiddeld / klein

Uitvoeringskosten *incidenteel* *structureel*

• Dienstverlening		
• Handhaving/toezicht	€ 13,5 mln.	€ 390.000
• Automatisering		

Personele gevolgen: 100 fte incidenteel
3 fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 07 – 2020

Beslag portfolio: middelgroot/inpasbaar

Eindoordeel: uitvoerbaar, daarbij moet worden geaccepteerd dat er in eerste instantie met beperkte IV-ondersteuning wordt gewerkt, omdat er IV-aanpassingen nodig zijn die niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. De stapeling van de implementatie van wetgeving in het toeslagendomein brengt extra risico's met zich mee ten aanzien van tijdige implementatie.

Beschrijving voorstel/regeling

In overeenstemming met de aanbevelingen in het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en de kabinetsreactie wordt met het wetsvoorstel voorzien in een verruiming van de bestaande hardheidsclausule in de Algemene Wet

inkomensafhankelijke regelingen (Awir) en invoering van een hardheidsregeling.

1. uitbreiding hardheidsclausule; hiermee wordt het mogelijk dat bij beleidsbesluit voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet kan worden gekomen aan onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van specifiek genoemde bepalingen mochten voordoen.
2. hardheidsregeling; op basis van de hardheidsregeling kunnen ouders die langer dan vijf jaar geleden zijn geconfronteerd met een disproportioneel hoog terug te vorderen bedrag, het bedrag aan kinderopvangtoeslagen dat is teruggevorderd, alsnog (gedeeltelijk) ontvangen.
3. vangnetbepaling; voor ouders die met een compensatie, herziening, hardheidstegemoetkoming of vergoeding niet voldoende geholpen zijn en die menen in een zeer schrijnende situatie te zitten.

Interactie burgers/bedrijven

Leveren van maatwerk is de belangrijkste pijler waarop de drie regelingen zijn gebaseerd. Op de website van Toeslagen zal melding worden gemaakt van de mogelijkheid om, in bedoelde gevallen, een beroep te kunnen doen op één van deze regelingen. Omdat op voorhand niet kan worden geïdentificeerd wie voor de regelingen in aanmerking komen, worden burgers niet persoonlijk geattendeerd, maar moeten zij zich zelf melden bij de Belastingdienst.

Maakbaarheid systemen

Voor de hardheidsclausule is op dit moment geen IV-aanpassing nodig. De benodigde aanpassing zal worden bepaald bij beleidsbesluiten voor specifieke hardheidsclausulesituaties.

Voor de hardheidsregeling is aanpassing van de systemen nodig voor het beschikken en betalen/afwijzen en verantwoording. Omdat de systemen niet tijdig kunnen worden aangepast (i.e. 1 juli 2020), moet tijdelijk met beperkte IV-ondersteuning worden gewerkt. Medewerkers moeten dan zelf meer handelingen uitvoeren ten behoeve van beoordeling en besluitvorming. Dit vergroot het risico op fouten. Bij toename van het aantal behandelingen is verdere automatisering noodzakelijk.

Daarnaast is er sprake van stapeling van implementatie van wetswijzigingen in het toeslagendomein. Dit brengt additionele risico's met zich mee ten aanzien van de tijdige implementatie.

Handhaafbaarheid

Het beoordelen van verzoeken om toepassing van de hardheidsclausule zal naar verwachting meer werk opleveren. De personele capaciteit hiervoor moet worden uitgebreid.

Bij alle ouders die zich melden is een individuele beoordeling nodig of zij daadwerkelijk in aanmerking komen voor de hardheidsregeling en vangnetbepaling (herstel/tegemoetkoming). Dit is een zeer arbeidsintensief proces. Met name over de jaren 2005 tot en met 2009 ontbreekt veelal de noodzakelijke informatie (zowel bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) als bij de ouders) om een beoordeling te kunnen maken.

Daarnaast wordt het naar verwachting zeer complex en arbeidsintensief om met betrekking tot een eventuele matiging van de terugvordering (in geval van malafide bureaus) de individuele verwijtbaarheid van de aanvrager te beoordelen. Dit geldt te meer omdat vooral in de genoemde periode dergelijke zaken hebben gespeeld.

Het voorgaande leidt naar verwachting tot een aanzienlijk beroep op de vangnetregeling. UHT zal deze verzoeken ter beoordeling voorleggen aan een (onafhankelijke) commissie(s). Aan de hand van het advies van deze commissie(s) kan een algemene maatregel van bestuur (AMvB) worden opgesteld op basis waarvan UHT de beschikkingen vaststelt.

Fraudebestendigheid

De fraudebestendigheid van de toekomstige hardheidsclausule hangt samen met de uitwerking in beleidsregels. Bij de hardheidsregeling bestaat het risico op fraude als gevolg van de terugwerkende kracht, voornamelijk in de gevallen dat geen contra-informatie (meer) beschikbaar is. Daardoor kan de authenticiteit van de door de aanvragers ter onderbouwing overgelegde stukken, lastig worden vastgesteld. De fraudebestendigheid van de vangnetbepaling is afhankelijk van de uitwerking in genoemde AMvB op basis van de adviezen van de in te stellen commissie(s).

Complexiteitsgevolgen

Het wetsvoorstel vergroot de complexiteit in de uitvoering. Met name bij de uitvoering van de hardheidsregeling waar naar mate verder teruggegaan wordt in de tijd, minder gegevens beschikbaar zijn.

Risico procesverstoringen

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen bij de uitvoering van de hardheidsregeling en de vangnetbepaling is veel personele capaciteit nodig die niet elders kan worden ingezet. Daarnaast moeten nieuwe uitvoeringsprocessen worden ingericht, naast de reeds bestaande processen. Dit kan verstoring zijn voor het reguliere toeslagenproces.

Uitvoeringskosten

De structurele kosten voor de hardheidsclausule bedragen € 390.000. De incidentele uitvoeringskosten voor de hardheidsregeling worden geschat op € 13,5 miljoen. Binnen het totale budget van UHT is rekening gehouden met de werkzaamheden in het kader van deze regelingen.

Personele gevolgen

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen bij de uitvoering van de hardheidsregeling en de vangnetbepaling is incidenteel circa 100 fte nodig. Dit aantal zal in eerste instantie binnen de Belastingdienst worden geworven. Gezien het aantal benodigde fte is niet uit te sluiten dat ook extern moet worden geworven. Voor de beoordeling van de hardheidsclausule is structureel 3 fte nodig.

Invoeringsmoment

Invoering is mogelijk per: 1 juli 2020.

Eindoordeel

Het wetsvoorstel is uitvoerbaar. Daarbij moet worden geaccepteerd dat er in eerste instantie met beperkte IV-ondersteuning wordt gewerkt, omdat er IV-aanpassingen nodig zijn die niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. De stapeling van de implementatie van wetgeving in het toeslagendomein brengt extra risico's met zich mee ten aanzien van tijdige implementatie.